

28.8.2002

1314/4/01

**Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio**

**Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Tuula Aantaa**

## **VIIVÄSTYS TOIMEENTULOTUKIHAKEMUKSEN KÄSITTELYSSÄ**

1

ASIA

Kantelija arvosteli 4.5.2001 sähköpostitse eduskunnan oikeusasiamiehen kansliaan saapuneessa kantelukirjoituksessaan toimeentulotukihakemuksensa pitkää käsittelyaikaa K:n kaupungin sosiaalivirastossa.

Kantelija kertoi jättäneensä toimeentulotukihakemuksensa sosiaaliviraston käsiteltäväksi 26.3.2001. Hän ei ollut kertomansa mukaan vielä tätä kantelua tehdessään saanut päätöstä asiassa.

2

SELVITYS

K:n sosiaalivirasto antoi asiassa lausunnon/selvityksen. Siihen oli liitetty viranhaltijan kantelijalle 9.5.2001 antama toimeentulotukipäätös normilaskelmineen.

---

3

RATKAISU

Hyvän hallinnon takeista on säädetty perustuslain 21 §:ssä. Säännöksen mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa viranomaisessa.

Vuoden 2001 huhtikuun alussa tuli voimaan toimeentulotuesta annettua lakia koskeva lainmuutos (923/2000), jonka mukaan toimeentulotukiasiat on käsiteltävä kunnassa viivytyksettä (14 §:n uusi 4 momentti). Ennen mainittua lainmuutosta lainsäädännössä ei ollut erikseen säännöstä siitä, missä ajassa toimeentulotukiasiat oli käsiteltävä. Totesin tuolloin antamissani kanteluratkaisuissa muun ohella, että koska toimeentulotuki on viimesijainen toimeentuloa turvaava etuus, on sitä koskevat hakemukset asian luonteen vuoksi käsiteltävä aina viivytyksettä. Totesin myös, että hakijan tulee saada muutoksenhakukelpoinen päätös asiassaan mahdollisimman pian, jotta hänen perustuslain 21 §:ssä säädetty oikeutensa saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen käsiteltäväksi voisi toteutua.

Toimeentulotukilakiin ei ole kirjattu mitään aikarajaa viivytyksettömälle käsittelylle. Sosiaali- ja terveydenhuollon vuosien 2000 - 2003 tavoite- ja toimintaohjelman (TATO) eräänä tavoitteena on palvelujen saatavuuden varmistaminen (tavoite nro 7). Ohjelman toimenpidesuosituksen (32) mukaan kunnan tulee huolehtia toimeentulotukijärjestelmän hyvästä ja säännösten mukaisesta toiminnasta sekä varmistaa, että asiakkaan hakiessa toimeentulotukea asia otetaan käsiteltäväksi

viimeistään viikon sisällä tuen tarpeen ilmoittamisesta. Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on toimeentulotukilain 14 §:n uuden 4 momentin sisältäneen lakiesityksen johdosta antamassaan mietinnössä (StVM 23/2000) todennut, että "Kun kyse on viimesijaisesta toimeentulon turvasta, valiokunta pitää tärkeänä, että TATO -ohjelmassa mainittuun tavoitteeseen päästään."

Asiakirjojen mukaan kantelija jätti puheena olevan toimeentulotukihakemuksensa sosiaalivirastoon 26.3.2001. Viranhaltija hylkäsi 9.5.2001 antamallaan päätöksellä hänen hakemuksensa saada toimeentulotukea maaliskuu-, huhti- ja toukokuulle 2001 tuloylijäämän perusteella. Asian käsittely sosiaalivirastossa kesti siis noin 1,5 kuukautta.

Sosiaaliviraston selvityksen mukaan toimeentulotukihakemusten keskimääräinen käsittelyaika kantelun tarkoitettavana ajankohtana oli 5 - 6 viikkoa hakemuksen jättöpäivästä. Myös kantelijan toimeentulotukihakemus käsiteltiin tässä ajassa. Hakemusten käsittelyajan pituus johtui ruuhkautuneesta työtilanteesta. Kiireellisen toimeentulotuen tarpeessa olevia varten oli ja on edelleen päivittäin päivystys.

Sosiaalivirastosta puhelimitse saadun tiedon mukaan virastoon on sittemmin saatu yhteensä 3 uutta sosiaalityöntekijän, 2 uutta toimeentulotukikanslistin ja ½ etuuskäsittelijän virkaa. Muun muassa uusien virkojen johdosta toimeentulotukihakemukset pystytään tällä hetkellä käsittelemään pääsääntöisesti viikon kuluessa hakemuksen jättöpäivästä.

Pidän kantelijan toimeentulotukihakemuksen noin 1,5 kuukauden käsittelyaikaa asian laatu huomioon ottaen liian pitkänä. Saamani selvityksen perusteella en kuitenkaan katso asiassa käyneen ilmi seikkoja, joiden nojalla minulla olisi aihetta epäillä käsittelyn viipymisen johtuneen kenenkään yksittäisen viranhaltijan laiminlyönnistä tai tahallisuudesta viivyttelystä, vaan ensisijaisesti työruuhkasta. Käytettävissäni olevien asiakirjojen perusteella kantelija ei myöskään ollut toimeentulotukiasiansa käsittelyn aikana vaarassa jäädä ilman päivittäistä toimeentuloa.

Näin ollen ja kun otetaan huomioon saamani selvitys toimeentulotukihakemusten nykyisestä käsittelyajasta sosiaalivirastossa, asia ei enää tässä vaiheessa anna minulle aihetta muuhun kuin että saatan edellä esitetyn käsitykseni kantelijan toimeentulotukihakemuksen liian pitkästä käsittelyajasta sosiaaliviraston tietoon.